

Mammas sorgliga hemlighet blev till stor glädje i mitt liv

Ända sedan barnsben har Barbro känt en stark koppling till Spanien. Som vuxen reste hon dit många gånger och på moderns sida fanns där släkt sedan lång tid tillbaka. Men det fanns även ett annat band, ett band som Barbro var ovetande om fram tills hon var 36 år. Då gjorde hennes mamma ett avslöjande som fick Barbros värld att stanna upp.

Text: ANNA KARIN
ERICSON TOULOUPI
Bild: HELENE NORDGREN, PRIVATA

Barbro och mamma Dagmar.

Tänk dig att du befinner dig på en gata i Madrid. Du passerar pampiga byggnader och varma vindar sveper mot ansiktet. Främlingen du just möter på trottoaren ägnar dig inte en blick och för dig är han bara en anonym gestalt som passerar. Vad ingen av er vet är att det mellan er finns ett blodsbånd. Ett osynligt band, som under en kort sekund möts där på gatan och sedan fortsätter mot skilda mål.

Det skulle kunna vara ett högt verkligt scenario ur Barbro Blombergs liv. Barbro, som sedan sin tonårstid rest åtskilliga gånger till Spanien, både på semester och på språkkurser, var fram till 36 års ålder ovetande om att hon hade en biologisk bror i Madrid, hundratals mil bort.

Broderns existens var mamma Dagmars väl bevarade hemlighet under mer än ett halvt liv.

– När jag äntligen fick veta sanningen förstod jag plötsligt min mamma så mycket bättre, säger Barbro eftertänksamt och stryker undan en hårslinga från ansiktet.

Barbro bor alldeles invid havets rand i Västra hamnen i Malmö. Här unnar hon sig gärna lyxen av ett dopp i havet långt in på hösten innan de första stormarna kommer.

Hon växte upp i Göteborg, men flyttade 1982 till Skåne och har under större delen av sitt liv arbetat som journalist och skribent. Hon är mamma till Viktoria, 44, digital produktionsledare, och Anna, 42, komiker och skådespelare. Skrivandet har alltid betytt mycket för Barbro och i dag går hon den populära författarlinjen på Lunds universitet.

Ända sedan hon var liten flicka har hon känt ett band till Spanien. I vuxen ålder reste hon ofta dit på semester och på moderns sida

fanns där också sedan lång tid tillbaka släkt. Barbros morfars bror Josef var en svensk affärsman som slagit sig ner i Spanien redan under tidigt 1900-tal och bildat familj.

Beundrade sin mamma

När Barbro var 36 år hände något som fördjupade bandet med Spanien på ett högst oväntat sätt.

Tre årtidigare, 1978, hade hennes älskade storebror Ingemar gått bort i levercancer. Barbro sörjde djupt.

– Han lämnade ett stort tomrum efter sig, säger hon.

Efter Ingemars bortgång fann hon sig plötsligt vara den ensamstående barnen som hon så ofta känt sig som när hon var liten flicka. Ålderskillnaden mellan henne och Ingemar var 15 år.

Syskonen växte upp med mamma Dagmar och pappa Ragnar i Göteborg och barndomen var

lycklig. Dagmar arbetade som sekreterare och senare som konsult på spanskspråkiga konsulat i Göteborg och på Chiles ambassad i Stockholm. Hon anlätades även som översättare och var högt ansedd i sitt yrke.

– Jag har alltid beundrat min mamma oerhört, säger Barbro.

Dagmar skilde sig från de andra barnens mammor. Under 1940- och 1950-talen, när Barbro var liten, gick kompisarnas mammor hemma i städrockar, pysslade och bakade, medan Barbros mamma yrkesarbetade. Hon var alltid mycket välklädd i dräkt, handväska och hatt.

– Jag tyckte att mamma var så vacker. Väldigt stark, och aldrig rädd för att säga ifrån.

Men Barbro har också en annan bild av sin mamma. Hon minns hur Dagmar höll en viss distans till omvärlden.

– Mamma var ingen som man satt och kramade, minns Barbro. Och jag sa aldrig du till henne som barn, först i vuxen ålder.

Däremot delade Dagmar gärna med sig av sina glada minnen från sina ungdomsår i Spanien.

– Jag har under hela min uppväxt fått höra om åren i Barcelona, och mamma visade bilder från olika utflykter och fester. Allt verkade så fantastiskt, säger Barbro.

När Barbro gick i gymnasiet tog så Dagmar med henne till de kära trakterna i Spanien. De reste ner över Pyrenéerna och vidare till Barcelona.

– Det var en fantastiskt rolig resa. Men samtidigt var det något som skavde. Jag vet att jag var arg på mamma vid något tillfälle, utan någon egentlig anledning.

Hon minns inte orsaken till missämjan, men har senare kommit att koppla det till den hemlighet som Dagmar bar på under så många år.

Världen stannade upp

1981, tre år efter Ingemars bortgång, fick Barbro veta något som skakade om hennes tillvaro i grunden.

– Det var en helt vanlig eftermiddag. Jag var hemma med våra flickor – min dåvarande man befann sig för tillfället i USA – och mina föräldrar hade just kommit hem från julfirande i Spanien. Vi hade ätit middag och satt nu i soffan och tittade på semesterbilderna.

Det var bilder från utflykter och människor som föräldrarna träffat. Särskilt ett fotografi fångade Barbros intresse. Det föreställde hennes föräldrar och en okänd man och en kvinna.

– Den okände mannen var väldigt lik min mormor. Jag frågade: ”Mamma, vem är det där?” Mamma satt alldeles tyst. Jag vände mig om och tittade på henne. Då pekade hon på sig själv, men sa fortfarande inget.

Vad konstigt, tänkte Barbro, samtidigt som hon hörde sig själv fråga: ”Är det din son?”

– Mamma svarade fortfarande inte, utan bara nickade. Världen stannade

Forts på nästa sida

Barbro har skrivit en bok om Dagmars liv. Hon säger att skrivandet har hjälpt henne att lära känna sin mamma ännu mer.

”
DET ÄR LITE SORGLIGT
ATT MINA BRÖDER
ALDRIG FICK MÖTAS

När jag äntligen fick veta sanningen förstod jag mamma mycket bättre

Enrique och Barbro på Madrids flygplats Barajas.

Forts från föregående sida
upp! Det blev en sådan chock – ja, för oss båda. För äntligen fick hon sagt det som hon gått och burit på i alla år.

Då var Dagmar 74 år och den bortlämnade sonen tycktes ännu vara ett stort, öppet sår. Hon klarade inte att i klartext berätta för sin dotter vad som egentligen hänt, hur hon själv mått under alla dessa år av tystnad och förnekelse. Att ha levt så, ända sedan 1924.

I dag förstår Barbro att hemligheten hela tiden svävat som en skir hinna mellan Dagmar och omvärlden. Dagmar sörgde i tysthet, men utåt höll hon distansen och fasaden.

Dagmar var äldst i en syskonskara på sex och växte upp i Göteborg. Som ung längtade hon efter äventyr och tjatade på sina föräldrar om att få åka ner och hälsa på farbror Josef i Barcelona och lära sig spanska. 1922 åkte hon som 16-åring i väg – och blev gravid med sin kusin.

– Graviditeten måste döljas till varje pris och hon var tvungen att lämna ifrån sig sitt barn – min storebror, berättar Barbro.

Dagmar födde sonen Enrique i

ett kloster. Sedan bodde han hos en fostermor i två år innan han fick återvända till sin biologiska familj i Barcelona, under täckmanteln att han var adopterad. Dagmar fick resa hem ensam.

– Eftersom jag själv har två döttrar kan jag verkligen leva mig in i mammas situation. Det skulle ha varit fruktansvärt att tvingas lämna ifrån sig sina barn, utbrister Barbro. Men när detta hände på 20-talet pratade man inte om det. Det fanns varken preventivmedel eller sexualundervisning – min mamma visste ingenting!

Dagmars föräldrar fick veta sanningen när barnet väl var fött. Att behålla sonen var aldrig en valmöjlighet.

Flydde till Sverige

Enrique växte upp i tron att hans pappa var hans bror. När han som 18-åring fick veta sanningen kom den som en chock för honom. Smärtsamma frågor väcktes. Varför ville hans biologiska mamma inte ha honom? Varför fick inte han komma till henne?

Men han blev strängt tillsagd att inte yppa ett ord till någon.

– Det varen ”pacto de silencio”,

en tystnads-pakt, säger Barbro.

Det man inte pratade om visste man inget om – helt i tidens anda. När spanska inbördeskriget drabbade Barcelona tvingades Enriques familj fly till Sverige.

– Min bror bodde hos min mor-mor och morfar i nästan två år – han gick till och med i skola i Göteborg – men han träffade ändå inte min mamma!

Enrique återvände alltså till Spanien utan att hans och Dagmars vägar korsats. Mor och son hölls obarmhärtigt ifrån varandra, Dagmar levde sitt eget liv med man och barn.

Men Dagmars faster, som uppfostrade Enrique, skrev under åren brev till sin släkting. Brevet innehöll passager på spanska, ett hemligt språk, som Dagmar, men inte hennes föräldrar, förstod. Små viskningar om Enrique till den unga mamman, som tyst gömde undan sin sorg. Man skickade också bilder på pojken, men dem tog Dagmars föräldrar genast hand om och hon fick aldrig se dem.

Enrique blev vuxen, gifte sig och fick egna barn, hela åtta stycken. Under alla dessa år mötte han aldrig sin biologiska mamma.

– Det var hans fru som slutligen fick honom att kontakta sin mamma, berättar Barbro.

Och det gjorde Enrique. År 1979 kom han till Sverige med sin familj, reste runt och hälsade på släktingar, bland annat morbror i Stockholm. Till slut kom de till Båstad, där Dagmar och Ragnar bodde. Nu skulle han få träffa sin mamma för första gången.

För Dagmar blev det både en glädje och en chock att äntligen efter alla dessa år få träffa sin son.

– Även för min bror var det omtumlande. Han visste ju inte hur mötet skulle bli. Familjen satt i bilen och väntade medan Enrique gick och knackade på dörren. Nu skulle barnen få träffa sin farmor för första gången.

Men Barbro visste ingenting om mötet. Enrique reste hem utan att ha träffat sin lillasyster. Hans existens var fortfarande en hemlighet.

– Mamma måste ju ha haft detta på tungan så många gånger och

velat berätta, säger Barbro. Men hela historien var så djupt begravd, täckt av så många lager skam och skuld.

1983 fick hon äntligen träffa sin okände storebror. Hon åkte, tillsammans med sina föräldrar, man och döttrar, ner till Madrid och firade jul med Enriques familj.

– Det var omtumlande! Och första gången jag såg Enrique... hans ansikte var ju så bekant, han hade drag av både mamma, mor-mor och morfar. Vi upptäckte många likheter.

Att tystnadspakten plötsligt var bruten och hemligheten blottlagd startade en process som inte var lätt, varken för Barbro eller för hennes mamma.

– Klart att jag har varit arg och besviken på mamma, undrat, ifrågasatt. Varför sa hon aldrig något?

Svårt att tala om

Barbro drar sig till minnes hur hon var på språkkurs som tonåring i Madrid där brodern bodde, men det hade hon ju ingen aning om då – Dagmar yppade inte ett ord.

Och även när hemligheten var blottad var det mycket svårt för Dagmar att tala om det som varit.

– Det satt så långt inne. ”Det är så mycket jag skulle vilja berätta”, sa mamma, men så kom det inget mer. Jag tror det var sår som satt så djupt i själen att hon aldrig orkade berätta. Skulden och skammen hon bar på.

Skuldbeläggningen följde Dagmar genom livet. Det började redan då Enrique var nyfödd – hon fick sitta ensam och äta i köket, eftersom hon betraktades som oren.

– Därför blev hon så mån om att visa att hon minsann kunde klara sig själv och stå på egna ben, och blev en driven yrkeskvinna, säger Barbro.

Men mitt i all besvikelse kände Barbro också en stor kärlek för sin mamma. Plötsligt föll så många andra pusselbitar på plats. Som till exempel det innerliga samförstånd som alltid funnits mellan storebror Ingemar och mamma Dagmar.

– Ingemar drabbades av kikhosta som spädbarn och mamma har berättat vilken oro och ångest hon kände. Hans liv hängde på en skör tråd och hon var tillsagd

att ut och gå mycket med barnvagnen, för frisk luft skulle göra honom gott. Hon gick och gick. Till slut friskförklarades Ingemar. Det hade varit fruktansvärt för henne att mista en son till.

Stark gemenskap

Barbros mamma och pappa avled 1991 respektive 1995. Trots att Barbro och Enrique inte träffades förrän i mogen ålder finns det en väldigt stark känsla av gemenskap syskonen emellan. Cirkeln slöts då de tillsammans vakade under deras mammas sista natt i livet.

– Vår vänskap fördjupades efter att mamma gått bort, berättar Barbro.

Numera besöker hon sin bror och hans stora familj i Madrid, uppemot 60 personer, flera gånger om året. Flera av barnen har också varit på besök i Sverige.

Efter att Barbro skilt sig och flyttat till Lund 1997 började hon skriva en bok om Dagmars liv: ”Livstystnad. El pacto de silencio”, Tystnadspakten på spanska. Skrivandet har hjälpt henne att förstå det som hänt och hon har på sätt och vis lärt känna sin mamma ännu mer.

– Enrique har läst boken och kommit med synpunkter. Det var lika mycket hans bok som min bok och den har fört oss samman än mer, berättar Barbro.

En älskad bror lämnade henne i sorg och en annan kom i stor glädje. Ingemar hann aldrig träffa sin bror.

– Fantastiskt nog så är Enrique byggnadsingenjör – Ingemar var arkitekt. Det är lite sorgligt att de aldrig fick mötas, säger Barbro.

Hon känner en oerhörd glädje över att plötsligt ha fått en jättemfamilj. Den lilla ensamma flickan är inte längre ensam.

– Mina döttrar och brorsbarn har också kontakt med vår spanska släkt; det liksom fortsätter generation efter generation. Som årsringar som växer, säger Barbro och ler.

– Mamma gav mig en sådan gåva och glädje som jag är henne så tacksam för! Tack och lov hann hon också träffa Enrique under några intensiva år och lära känna sina spanska barnbarn. Och de henne. ■

HOROSKOP FÖR PERIODEN 10-16 FEBRUARI

Astrolog: ANNE-MARIE ØSTERSØ

VÄDUREN 21/3-20/4

En kollega irriterar dig – se till att rensa luften nu! Om du känner dig lite nerstämd kan det bero på att du lägger för mycket tid på att tillfredsställa andra, prioritera dig själv. **Lyckotal 9**

OXEN 21/4-21/5

Den här veckan har du svårt för att vara helt ärlig hela tiden. Använd din kreativa talang. Har du kört helt slut på din energi så försök att hitta ett sätt att ladda batterierna på nytt. **Lyckotal 3**

TVILLINGARNA 22/5-21/6

Du har turen med dig, men du har jobbat hårt för det. Det är dags att planera lite semester, du har behov av en paus. Lägg tid på att umgås med din familj under veckoslutet. **Lyckotal 7**

KRÄFTAN 22/6-22/7

Du känner en inre längtan efter att röja upp, börja med ditt hem. En behaglig överraskning på jobbet eller hemma väntar dig. Det kan uppstå förseningar, ta det med ett leende. **Lyckotal 4**

LEJONET 23/7-23/8

Kom ihåg att kärleken är blind så tänk dig för innan du inleder en känslomässig förbindelse. Var fysiskt aktiv – det ger mer energi! Du är lite glömsk, så skriv ner allt som är viktigt. **Lyckotal 6**

JUNGFRUN 24/8-22/9

Även om du menar gott så lägg dig inte i andras förehavanden. Ett ljus går upp för dig och det får dig att starta ett nytt projekt. Det behöver inte kosta en massa att göra något kul. **Lyckotal 8**

VÅGEN 23/9-23/10

Du har en fantastisk förmåga att lösa andras problem, men nu ska du ta tag i dina egna. Du får lite extra luft i kalendern denna vecka. Unna dig en slapp helg med film och godis. **Lyckotal 1**

SKORPIONEN 24/10-22/11

Se till att planera in lite egentid, det behöver du unna dig! Några vänner som du inte hört av på länge kan visa sig igen. Fördjupa dig i något kreativt göromål, det gör dig gott. **Lyckotal 5**

SKYTTEN 23/11-21/12

Denna vecka kan det komma att uppstå möjligheter som du inte tänkt på tidigare. Du kan starta upp ett nytt spännande och roligt projekt. Kanske får du ta på dig rollen som rådgivare. **Lyckotal 1**

STENBOCKEN 22/12-20/1

ibland gör man klokast i att inte säga för mycket. Din energinivå är på topp nu och du får gjort mycket både hemma och på jobbet. Unna dig en runda på stan under helgen. **Lyckotal 2**

VATTUMANNEN 21/1-19/2

Oavsett hur mycket du har omkring dig så försök att låta bli att bli stressad. Det är rimligt att du nu kräver lite extra av din omgivning. Veckoslutet ser ut att bjuda på romantik. **Lyckotal 6**

FISKARNA 20/2-20/3

Du bekymrar dig för mycket över hur saker och ting ska bli – försök att slappna av. En vän från förr upptar dina tankar. Det är upp-lagt för fredagsmys med familjen eller vännerna. **Lyckotal 4**